

2012

VIII. évfolyam 6. szám

Gyűjteményi Szemle

paksi atomerőmű

Szerkesztette: Beregnyei Miklós

Kiadja az Atomenergetikai Múzeum

Felelős kiadó: dr. Kovács Antal kommunikációs igazgató

ISSN 1786-9269

Címlapfotó: Pálinkás József, az MTA elnöke és Hamvas István vezérigazgató
megnyitó szalagátvágása

Hátsó borítón: Wigner Jenő levele a róla elnevezett brigádnak

Borító és tördelés: Schubert Miklós, Szabó Szabolcs

Készült: az MVM PA Zrt. Nyomdaüzemében

Felelős vezető: Gergely Judit Etel

Múzeumi megnyitó

Országos szakmúzeum nyílt az atomerőműben

Új múzeummal gazdagodott Paks városa, március 7-én megnyílt az atomerőmű üzemi területének északi részén az Atomenergetikai Múzeum. A létesítmény arra hivatott, hogy megőrizze az atomenergetikai iparág tárgyi emlékeit, segítse a közvélemény tájékoztatását. A múzeumot Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és Hamvas István, a Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója avatta fel.

Az atomfizika világhírű tudósai – Wigner Jenő, Teller Ede, Lévai András (az atomerőmű első vezérigazgatója) Pónya József társaságában – „köszöntik” a látogatót az Atomenergetikai Múzeum homlokzatáról. A grandiózus épületen helyet kapott néhány pillanatkép az építkezésről, köztük a szinte jelképpé vált fotográfia a Jimmy Hendrix-frizurás munkásról.

Az Európában egyedülálló múzeum avatóünnepségén, amelyet 2012. március 7-én tartottak, Hamvas István vezérigazgató rövid áttekintést adott a nukleáris iparág történetéről. „Nem telt el egy teljes emberöltő, amióta a világon az atomenergetika megjelent. Nem sokkal később Magyarországon is elkezdődött a kutatás az uránlelőhelyek iránt, egy-két évre rá az ipari mértékű kitermelés, majd megépült a

csillebérci kutatóközpont, elkészült Budapesten a tanreaktor is” – idézte fel Hamvas István. „1954-ben épült meg az első energetikai reaktor a világon, és annak ellenére, hogy Magyarország nem volt ipari nagyhatalom, elég hamar megszületett a »bátor« döntés az atomerőmű építéséről. A döntés körülményeit, az erőmű születésének mozzanatait Szabó Benjamin az Atomkorkép című könyvben megörökítette, az új múzeumban pedig a tárgyi emlékek is helyet kapnak” – emelte ki. Mint mondta, az 1982. december 14-e (akkor vált kritikussá az egyes reaktor) óta eltelt harminc év nem nagy idő, de fontos, hogy megmaradjon az utókor számára. „Az akkori csikócsapat nem nagyon foglalkozott azzal, hogy az ország szempontjából történelmi jelentőségű esemény részese, s hogy ennek emlékeit megőrizze. Arra törekedtünk, hogy minél jobb minőségben átadjuk, a megfelelő üzemeltetési gyakorlatot kialakítsuk” húzta alá a vezérigazgató, mondván „szerencsére voltak mégis olyanok – akik közül kiemelte Beregnyei Miklós üzemtörténészt –, akik erre is figyeltek. Beregnyei Miklós évek hosszú sora alatt gyűjtötte azokat a tárgyakat, amelyek alkalmasak arra, hogy a jövő nemzedéke számára képet adjanak arról, hogy milyen viszonyok között jött létre a paksi atomerőmű és hogyan üzemeltetjük” – hangsúlyozta. Azt is megjegyezte, hogy nem csak az atomerőmű, hanem az azt támogató, az eredményekhez hozzájáruló intézmények, cégek is hozzájárultak a múzeum állományához. „Úgy gondoljuk, ezek az eszközök fontosak és sokunk számára hordoznak valamilyen élményt. Most sikerült lehetővé tennünk mások számára, hogy az atomenergetika múltjával megismerkedjenek. Szeretnénk, ha a következő nemzedék is kapna valamit abból, amit mi átértünk” – jegyezte meg Hamvas István. Szavait zárva mindenkit arra kért, hogy hirdesse a múzeumot, hogy minél több érdeklődő jöjjön el. „Meggyőződésünk, hogy nyitottságunk az oka annak a társadalmi elfogadottságának, amely évek óta jellemzi az atomerőművet” – mondta még.

Pálincás József arról beszélt a megnyitó vendégeinek, hogy fontos, hogy összegyűjtötték az atomerőmű létesítésének és üzemeltetésének relikviáit, illetve emléket

állítanak annak a nagyon jelentős munkának, ami az erőmű létrehozása volt. Kiemelte, hogy az ország számára fontos, hogy Pakson a világ legbiztonságosabbjai közé sorolt atomerőmű működik, és rendkívül fontos, hogy a közvélemény, a felnövekvő nemzedék, megértse, hogy erre még sokáig szükség lesz.

Mittler István kommunikációs igazgató kérdésünkre elmondta: kollégája, Beregyei Miklós már a '90-es évek elején szorgalmazta, kezdjék el a különféle berendezések gyűjtését, mert azt tapasztalták, hogy olyan tárgyak kötöttek ki a MÉH-telepen, amelyek az utókor számára nagy jelentőséggel bírtak volna. Sokszor, sok fórumon előálltak a múzeum alapításának ötletével, végül Baji Csaba akkori vezérigazgatónál találtak meghallgatásra. Ő bocsátotta rendelkezésre az első épületet, ahol a kisebb-nagyobb relikviákat el tudták helyezni. A 2000-es évek közepén merült fel a gondolat, hogy nagyobb helyre lenne szükség, és bár gyakorlatilag mindenki támogatta, az utolsó lépésnél, mindig megbicsaklott a történet. Míg nem négy éve megszületett a döntés: egy volt raktárépületet kiürítenek és ott rendeznek be egy múzeumot. Ezek után kezdődött a tervezés, átalakítás.

Az épület másfél éve készült el, ide kerültek a korábbi helyen gyűjtött, illetve itt-ott őrzött emlékek. Miként azt Mittler István elárulta, természetesen voltak eltérő vélemények, de mindig megtalálták a közös hangot. Ilyen kérdés volt, hogy a berendezéseket restaurálva, vagy abban az állapotban mutassák be, ahogyan arra szert tettek. Mint mindenben, ebben is sikerült megtalálni a közös nevezőt.

Beregnyei Miklós üzemtörténész arról számolt be, hogy a kezdet-kezdetén arra törekedtek, hogy lehetőleg mindent gyűjtsenek össze, őrizzenek meg, amit lehet. Arról még szó sem volt, hogy valahol kiállítják. „Utána gondoltuk, hogy jó lenne, ha ezt a közönség is látná, ezért szerettük volna múzeummá nyilváníttatni. Amikor 1995-ben megnyílt a látogatóközpont rájöttünk, hogy ott nagyon kevés dolgot lehet bemutatni, pedig ami raktárban van és nem látható az holt anyag” – emelte ki. A gyűjtemény ‘99-ben múzeumi rangot kapott, de a terv az volt, hogy valahol egy igazi kiállító terem rendezzenek be. „A nagy változás akkor jött, amikor Mittler István került a látogatóközpont élére. Mivel csoportkísérőként kezdte, tudta, hogy a Tájékoztató és Látogatóközpont megkopott, ő harcolta ki, hogy azt felújítsuk. A következő lépés a múzeum volt, amelyet szívügyének tekintett” – emlékezett vissza Beregnyei Miklós, aki arról is beszélt, hogy 2009 volt az az időszak, amikor nagy lendülettel dolgoztak a múzeum kialakításán, 2010-ben pedig a gyűjtőkörü bővítésre kaptak engedélyt.

– Aki szereti a technikát, annak feltétlenül ajánlom – jegyezte meg az üzemtörténész.

Külön helyet kaptak a múzeumban azok az intézmények, intézetek, cégek, amelyek tárgyi emlékei a gyűjtőkörü bővítéssel kerültek az Atomenergetikai Múzeum tulajdonába. „Ők ugyanazzal a gonddal küszködnek mint mi. Voltak olyan műszerek, amelyekkel húsz évig dolgoztak és amikor a technika fejlődése miatt lecserélték, nem tudták mit kezdjenek vele” – fogalmazott Beregnyei Miklós hozzátéve, hogy személy szerint ő minden tárgynak örül, ami nem került a MÉH-telepre, de az lett volna a jó, ha a gyűjtést már húsz évvel korábban elkezdi.

Az impozáns, kétezer négyzetméteres kiállítóhely őszi óta fogad látogatókat. Azzal a céllal nyitották meg, hogy – még az ünnepélyes felavatás előtt – kiszűrjék a gyerekbetegségeket, telepítsenek még néhány interaktív elemet, tájékoztattott Mitt-

István. Arra is kitért, hogy a következő előttük álló feladat az, hogy megismertessék a múzeumot, hirdessék annak létét. Az Atomenergetikai Múzeum hétköznapi 8-15-ig tart nyitva. A csoportok és az egyének előzetes bejelentkezés nélkül, az atomerőmű északi portáján léphetnek be az üzemi területre, onnan pedig a múzeumba.

A hivatalos megnyitón ott volt Szabó Benjamin, az atomerőmű egykori kormánybiztosa, aki elárulta: otthonának nincs olyan négyzetmétere, amely ne emlékeztetne valamilyen módon Paksra, amely életének fontos állomása volt. Az Atomenergetikai Múzeum igen jó benyomást tett rá, bár részleteiben nem sikerült megismernie a megnyitón, ezért tervezi, hogy unokái kíséretében visszatér majd. „Ez egy csodálatosan megrendezett, gazdag anyag. Azt gondolom, minden magyar ember büszke a Magyar Parlamentre, én legalább annyira büszke vagyok Paksra, mert nagy tudás és teljesítmény áll mögötte, és annak eredménye, hogy harminc év óta a világ legjobbjai között tartják számon” – fogalmazott.

Mittler István kommunikációs igazgató elárulta: már vannak elképzelései a múzeum továbbfejlesztésére is. Mivel a Karbantartó Gyakorló Központ és az öko park szomszédságában áll, azokkal együtt egy turisztikai bázist lehetne létrehozni, ahol tanösvényeket alakíthatnának ki, és ezek mentén a nagyberendezéseket szabadterén állíthatnák ki, ehhez azonban a múzeumot és a KGYK-t ki kellene vonni az üzemi területéről.

AEM

Európában egyedülálló

mym paksi atomerőmű

Atomenergetikai Múzeum

A kiállítás korhatár nélkül, ingyenesen látogatható.
Érdeklődni lehet: 75/50-74-32
www.atomeromu.hu